Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Kaalund, Hans Vilhelm.; af H.V. Kaalund.
Titel | Title:	En Eftervaar : Digte
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Gyldendal, 1877
Fysiske størrelse | Physical extent:	142 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

EN EFTERVAAR.

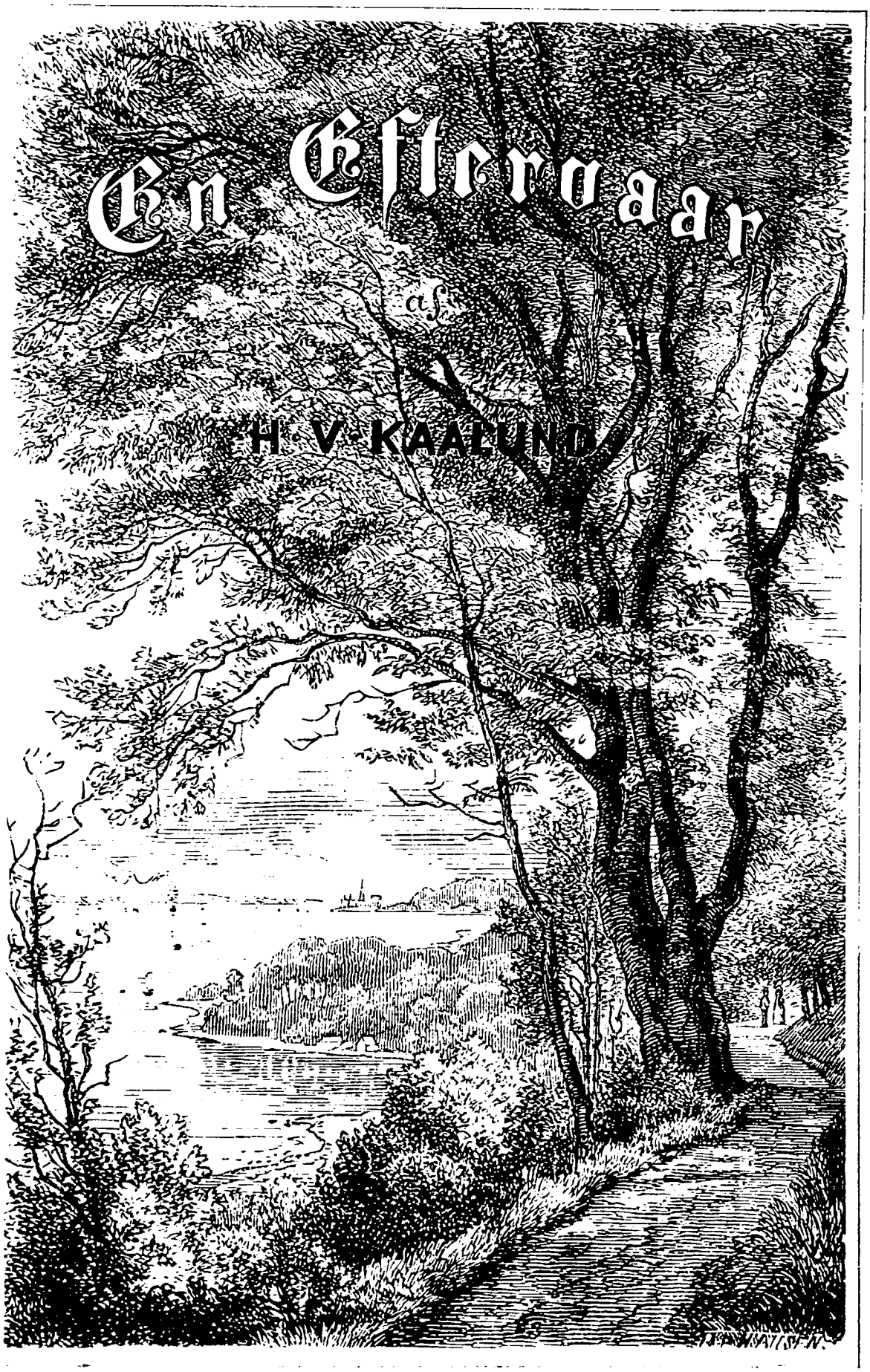
En Efteraar
af
H. V. KAALUND

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

EN EFTERVAAR.

DIGTE

AF

H. Y. KAALUND.

KJØBENHAVN.

Gyldendalske Boghandels Forlag (F. Hegel & Søn).

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE.

1877.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

INDHOLD.

Side.

Stæren. . . . . 7.
Til Virkeligheden. . . . . 9.
I en Solskinskrog. . . . . 16.
Løven i Slippen . . . . . 19.
Vinteraften paa Landet. . . . . 25.
Paa Grænsen mellem Stad og Land . . . . . 29.
Ensomt Liv. . . . . 32.
Til Nordens Folk (1863) . . . . . 37.
I Farens Stund (1864) . . . . . 43.
Kaalormen . . . . . 48.
Et Fugleskjul . . . . . 51.
Rejsetummel . . . . . 56.
Hvorledes man kan narre et Æsel. . . . . 64.
Ved et Kunstnerpars Sølvbryllup . . . . . 67.
I Sommernatten . . . . . 70.
Ved en Vens Afrejse til Udlandet. . . . . 73.
Ved Stranden . . . . . 76.

Side.

Det sidste Følge . . . . . 80.
„Araberen“ . . . . . 84.
Elefanten . . . . . 90.
Bjørnejagt . . . . . 96.
Manden paa Jageslaget . . . . . 102.
Ravnen . . . . . 107.
Kilden . . . . . 110.
Da de rev Voldene ned . . . . . 112.
Til en Ven og Veninde I. II. . . . . 121.
Et Vinterbillede . . . . . 126.
Paa det Jevne . . . . . 131.
Til Fru . . . . . 134.
Den brogede Verden . . . . . 140.

Stæren.

Ved Tøbrudstid fløjter Stæren sin Sang
og synger til midt i Skjærsommer;
da faar den saa travlt hele Dagen lang
og tier til Løvfaldet kommer.

Først da, naar Kornet er bragt under Tag,
og Nødden i Hylstret er moden,
— en stille, solklar Oktoberdag,
naar Løvet os rasler om Foden,

og Skoven staar som et Tempel tyst
med gyldenfarvede Kroner,
da hæver den atter sin vaarlige Røst,
de glade, bebudende Toner.

— Jeg tror, jeg har lidt af Stærens Natur;
som den har jeg meget at passe.
Paa Vridsløselilles Fængselsmur,
dér hænger i Skyggen min Kasse.

Den stigende Sol ej skinner derind;
om Muren hvirvler sig Blæsten;
men hviler om Aftnen jeg paa min Pind,
jeg faar dog et Solglimt fra Vesten.

Til Guld det forvandler mig Fængslets Mur,
mens Skyer i Lyshavet svømme;
da føler jeg atter min Sangfuglnatur
og faar dejlige Sangfugledrømme.

Og selv, naar Solen gaar ned som i Blod
og Nattetaagerne stige,
jeg taber dog ikke mit gode Mod —
lad Fængselskragerne skrige!

Jeg veed jo, det dages hver Morgen i Øst
endnu som i Adams Dage;
og haaber, der kommer en Dag vel i Høst,
da jeg faar min Stemme tilbage!

Til Virkeligheden.

I.

Min Tugtemester, min store Lærer,
min Hyldest jeg dig i Sang frembærer!

Alt dengang jeg blev fra Brystet vænt,
jeg tror, mit Forhold til dig var spændt.

Du tog min Kjæphest, min Top og
Trille.
Jeg maatte jo taale det! jeg var den Lille.

Der vanked Buler, der vanked Stød,
og du var saa haard og jeg saa blød.

Og alle de Huse af Kort, jeg rejste,
de faldt overende, som bedst de knejste;

det var dig, det var dig, som rev dem omkuld!
Hvor kunde du være saa ondskabsfuld?

Jeg havde drømt dig foruden Skygge,
en straalende Verden af Lys og Lykke.

Jo mere jeg voxed, jo mere jeg saae,
du var ikke rigtig at stole paa.

Jeg vilde lege og juble i Solen;
men de trak mig fra Legen afsted til Skolen.

Der satte de mig paa den haarde Bænk
og sagde: „Bryd nu dit Hoved og tænk!“

Og jeg tænkte og svedte og pinte min Hjerne
for at finde blandt Skallerne Kundskabens Kjerne.

Men det Meste var Skaller og Avner, jeg fandt.
Jeg syntes, jeg tabte langt meer, end jeg vandt.

Derude — derude slog Fuglen sin Trille,
der sprudled jo Livsglædens herlige Kilde!

Jeg maatte derud for at prøve mit Mod —
der var Ungdom og luende Ild i mit Blod.

Saa jog jeg afsted over Bjerge og Dale
for at gribe den flygtende Fugl ved dens Hale;

men jeg mærked det snart, jeg var kun dens Gjæk:
naar jeg kom, hvor den sad, da var altid den væk.

Af Roser, af Roser vel tusind jeg plukked;
men tilblods blev jeg revet, tilblods blev jeg stukket.

Der var Fald for min Fod, der var Sten
paa min Sti,
og Nøden i Pjalter mig humped forbi.

II.

Og jeg skulde trælle og være din Slave
i saadan en Verden, bedækket med Grave!

Nej aldrig! aldrig! — Jeg bød dig Trods!
Hvem var den Stærkeste vel af os?

— Saa toge vi To et Tag med hinanden,
om hvem af os der var Overmanden.

Det var mig, der vakled, og dig, der stod;
jeg kunde ej rokke din faste Fod.

Jeg vilde dig i mine Arme hæve;
men følte i Afmagt mit Knæled bæve.

Jeg søgte i Luften et Støttepunkt,
men Arbejdet blev mig dog altfor tungt.

III.

Din blev da Sejren — jeg maatte vige —
men Herre jeg var i mit eget Rige!

Jeg var jo født med et Scepter i Haand:
en Evighedsarving, en fribaaren Aand,

og ejed det stolteste Kongedømme,
som nogen Fantast har seet i Drømme,

en Verden — ikke som din af Muld,
men straalende lys og underfuld.

Der flygted jeg ind og lukked hver
Sprække,
dér skulde ikke din Arm mig række!

— Men som en Kreditor barsk og raa,
du stod derude og bankede paa.

Det hjalp kun lidt, at jeg stopped mit
Øre,
jeg kunde din Kalden derude høre:

„Luk op, du Daare! luk Livet ind,
og giv mig dit luftige Hjernespind!“

IV.

Og jeg gav dig det Alt! Jeg bad ej om Naade,
men aabnede Porten saa højt, jeg formaaede!

Og det var, som faldt fra mit Øje et Bind —
Jeg bød Guds Verden et frejdigt „Kom ind“

med dens Skygge og Lys, dens Sorg og dens Gammen,
og jeg synes, nu passe vi herligt sammen!

Og tager den stundom ej paa mig blidt,
og synes for tung mig dens Lærdom tidt,

og skotter endnu jeg som Barnet til Riset
og drømmer imellem om Paradiset,

og kan ikke rime det Alt, hvad skeer,
med mine Ønsker og mine Ideer —

Jeg tænker, jeg faar det vel nok til at passe,
naar jeg rykker op i en højere Klasse!

I en Solskinskrog.

Bestraalet af den milde Foraarssol,
jeg sidder her imellem Husdyrflokken,
og bytter ej for nogen Kongestol
det Sæde, jeg har valgt — paa Hugge-
blokken.

Lad Andre finde det en simpel Plads
for En, der producerer sig som Sanger —
en Digterthrone er den, mig tilpas,
og aldrig nogen bedre jeg forlanger.

Det var en slig, du valgte dig, Æsop,
naar du i Hønsegaarden sad alene
og lo ad Verdens store travle Hob,
med slig en lille Verden til din Scene.

Vel er jeg ikke dyb som du og viis;
min store Svaghed ærlig jeg bekjender —
men glad jeg sætter paa Naturen Pris,
og i min Smag er jeg en Nederlænder.

Mig fryder det at see paa Bondens Gris,
og mellem disse Duer, Høns og Ænder,
som midt i Billedbiblens Paradis
jeg føler mig som mellem gamle Venner.

Her kægge Gjæs, her bræge Lam og Faar —
det er, som alle Røsterne fra Arken
i munter Blanding her mit Øre naaer,
ret som de lød for Oldtidspatriarken.

Vel græsser ikke Løve her hos Kid,
og Elefanten mangler med sin Snabel;
dog er her noget af den gyldne Tid,
af Verdens Uskyld, før man bygged Babel.

Og glad velsigner jeg, o Sol, den Glans,
hvormed du denne Hønsegaard forgylder,
og takker Gud, fordi han gav mig Sans
for hvad der ellers Smaabørn kun for-
tryller!

Løven i Slippen.

En Gang — ja, det er nu langt tilbage,
i de saakaldte gode gamle Dage —

der forevistes en Løve i Bur
i Slippen i Brændehandlerens Skur.

Man kom derind gjennem Plankeværket,
skraas for Posten ved Landemærket.

Jeg husker det, som det var i Gaar;
jeg havde kun fyldt mit attende Aar;

Folk var i den Tid mindre forvænte;
zoologiske Haver ubekjendte.

En sludfuld Dag der forbi jeg gik,
da faldt paa det pralende Skilt mit Blik.

I brogede Farver der saaes at prange
en Vild i Kamp med en Boaslange;

en glubende Løve i Forgrunden stod,
fra Tungen drypped det røde Blod.

— Det var Efteraarsvejr; det regned og blæste;
derinde i Skuret det brummed og hvæste.

Det slog mig i Møde saa rovdyrramt.
— Udenfor syntes mig Livet saa tamt.

Lidt Vildt til Forandring kan aldrig skade!
Jeg maatte derind fra den sølede Gade.

Ved Døren, paa Billettørens Plads
stod Ejeren selv, en gammel Bajads.

Med Broderiet paa Fløjelsfrakken —
en ægte Figur fra Dyrehavsbakken.

I Forstuen saae jeg en Ara glo
med et Næb, som en drabelig Hummerklo.

Tæppet blev løftet — jeg stod i Skuret,
der laa Kong Nobel og sov i Buret.

Dyrenes Konge — den stolte Monark,
i en ussel Bod at see for en Mark!

For Børn det kostede kun det Halve. —
Der var ogsaa at see to vanskabte Kalve

og en Tigerkat i Bur med et Lam;
men jeg ænsed dem ikke — jeg saae kun
paa ham,

det prægtige Dyr med de vældige Lemmer,
kjøbt af en Gjøgler — en „Dyretæmmer“!

Det syntes mig Verden paa Hovedet sat:
Her havde Musen bjældet en Kat!

— Den var fanget i Fælde, fortalte mig
Manden,
hinsides Atlas ved Ørkenranden.

Der havde den spejdet fra Klippens Blok,
jaget de stribede Zebraers Flok.

Fulgt med Hyl af Ørkenschakalen,
piskende Bugen vældig med Halen,

havde i Afrikas Stjernenat
den i Spring over „Kraalens“ Indhegning
sat

og med et Brøl, der rulled som Torden,
snappet sit Bytte: en Oxe af Hjorden.

Hundrede Mand med Bøsser og Spær
havde ej vovet at standse den der!

— Nu laa den fangen i Brædeskuret:
Bajazet, „Lynet“, lig i Buret!

Den Tanke kildred min Fantasi:
Hvis den sprængte sit Bur og gjorde sig fri!

Hej! hvilket Jav da i hele Staden!
Tænk — hvis den mødtes med Vagt-
paraden!

Frygtelig selv at see i sin Ro,
med den buskede Manke, den slappe Klo,

laa den nu der, som om den foragted
det Menneskepak, der fejgt den betragted.

I egen tragiske Majestæt
den havde paa Gulvet sit Leje redt.

Der laa den og rynked i Søvne Panden.
— Ved Siden lysked to Aber hinanden.

Et vigtigt Arbejde — skulde man tro;
de bleve fornærmede, da jeg lo!

Stakkels Samson blandt Abefilistre!
— De vendte mig Bagen og snerred bistre.

Reversen, de viiste, var ikke smuk!
— Da rørte sig Løven og drog et Suk.

Det var i Søvne — i Løvedrømme!
— Udenfor hørte jeg Regnen strømme.

Blæstens Hvin om det lurvede Hus
tog den maaske for Palmernes Sus —

drømte sig fri bag Atlasklippen —
den stakkels, sovende Løve i Slippen!

Vinteraften paa Landet.

Nu skal alt Skodden lukkes,
nu skal alt Porten stænges —
jeg maa derud paa Toften
i Skumringen og længes.

Jeg maa derud og længes
og føle mig alene
og høre Vindens Susen
i de bladløse Grene.

— I Vesten jeg skimter
det sidste Glimt af Dagen,
og stille drømmer Jorden
under Sneens hvide Lagen.

— Det pusler omkring mig
i Krogene skumle;
— derinde i Stalden
jeg hører Kvæget gumle,

og Hestene, som rasle
med Spilbommens Kjæde
og stampe ved Krybben
og pruste, mens de æde.

— Jeg elsker at dvæle
i denne øde Stilhed,
at frydes ved dens Storhed
og gyse ved dens Vildhed.

Det er mig, som jeg drages
til et hemmeligt Møde
med dem, jeg har elsket:
de Levende — og Døde.

— Jeg staar ved Bondegaarden
paa Toften og lytter,
mens Lysene tændes
i Fiskerlejets Hytter.

Fra Kronborg glimter Fyret
i det taagede Fjerne;
i Vinteraftnens Skumring
det lyser som en Stjerne.

Derude ligger Havet
af Isen bedækket;
fra fjerne Vaager hører
jeg Vildandetrækket —

og Skriget af Graagæs
og Sang af vilde Svaner,
som drage i Stjernelys
paa vildsomme Baner.

Hvor højtidsfuldt stille! —
Hvor herligt at skue
deroppe den mægtige
tindrende Bue!

Hernede ligger Jorden
i Mørke begravet,
— deroppe vrimle Sole
som Sandskorn i Havet!

Jeg bøjer mit Hoved —
jeg føler mig saa lille;
dog er det, som jeg løftes
mod den evige Kilde.

Og Tankerne komme
og svinde som i Drømme
og lyse i mit Indre
som Stjerneskudsstrømme.

— Jeg vilde ikke bytte
en Ensomhed som denne
med Festsalens Tummel,
hvor Lysene blænde!

Paa Grænsen mellem Stad og Land.

Paa Grænsen mellem Stad og Land,
der saae jeg Livets første Vaar,
der stod mit Hjem ved Søens Rand,
hvor nu de høje Huse staar.

Da var der mere fri Natur
og ingen Gader, ingen Gas.
Bag Haven ved det gamle Skur,
der havde jeg min Legeplads.

Der satte jeg min Drage op,
der sendte jeg min Boldt mod Sky
og saae den fjerne Kirketop
i Taagen af den store By.

Saa mangen dejlig Sommerkvæld
jeg lytted der som lille Dreng,
naar Hornet blæstes til Appel —
da var det Tid at gaa i Seng.

Og Stadens Larm og Landets Ro,
hvor greb de mig og trængte ind
og prægede sig begge to
i Dybet af mit Barnesind!

Derinde Livets vilde Hast
i trange Gaders tunge Luft,
og her — i fredelig Kontrast —
de landlig stille Havers Duft!

— Saa Meget er nu vejret hen
og gjemt og glemt i Tidens Strøm;
men glad jeg seer det Sted igjen,
hvor jeg har drømt min Barndomsdrøm.

Vel kjender jeg det neppe meer,
og Tiden er ej nu som før —
dog elsker jeg at vandre her
paa Stien ved de stille Soer.

Thi disse Træer og disse Siv,
som hviske her ved Aftentid
med Minder om det svundne Liv,
mig drager endnu mægtigt hid.

Og aldrig lyder Fuglens Sang
saa sødt mig under Himlens Sky,
som naar jeg vandrer her min Gang
paa Grænsen mellem Land og By!

Ensomt Liv.

Jeg sad alene paa en øde Gaard,
hvor høje Skrænter lude ned mod Havet;
kun stakkels Fiskerfolk i usle Kaar
var al min Omgang trindt i Nabolavet.

Dog faldt mig Ensomheden sjelden lang,
selv ikke da, naar tidt i Aftner sorte
jeg gik i Stuen op og ned min Gang
og hørte Stormen ruske Gaardens Porte.

Fortrolig var jeg med den mindste Larm:
Træbukkens Pikken, Musetandens
Gnaven,
Stormkrogens Raslen mod min Vindues-
karm,
og Løvets Fald derudenfor i Haven.

— Jeg glemmer ej en saadan Aftenstund,
da der var Oprør ude i Naturen;
det gjorde halvt mig ondt for Gaardens Hund,
saa vældigt suste Stormen omkring Muren.

„Flyv ud, flyv ud!“ — saa sang den vilde Blæst —
„Hvi vil du spænde kun dig selv i Bøjlen?
Flyv ud og sving dig paa den høje Hest;
giv Lysten og giv Lidenskaben Tøjlen!“

„Flyv ud, flyv ud!“ — saa peb den hæse Vind,
og gjennem alle Sprækker lød dens Hvinen —
„sno dig i Slangebugter ud og ind;
ræk Tunge af det Alt, som hist Kaminen!“

„Du lever kun et Nu, du stakkels Orm,
vil du for Livets Lyst dig selv bedrage?

Flyv ud, flyv ud!“ — saa sang den vilde
Storm —
„og nyd den korte Frist, du har tilbage!“

— Og Ovnen rakte Flammetungen ud,
og Sneen føg med Hvislen mod min Rude,
mens Havet vælted sig i Vinterslud
saa stort og vildt og tøjlesløst derude.

Og jeg, som hang ved Livet og dets Lyst,
som følte Hjertet utaalmodigt banke,
jeg havde med en Verden i mit Bryst
ej andet Selskab end min egen Tanke.

— Jeg gik i Stuen ensom op og ned,
for trangt, for snevert syntes mig var
Buret!
Det var, som tvende Magter om mig stred,
som fik de Røst i Stormen og i Uhret.

— I Uhret! ja, mit gamle Stueuhr,
det vilde ogsaa snakke med i Laget.
Mens Vinden stemte op i Moll og Dur,
hvor frejdigt, taktfast lød da Pendelslaget.

I Krogen stod det der saa gammeldags,
det førte ej Bevis, det gav ej Grunde.
Men klar var Texten! — jeg forstod den strax —
den var for syge Sjæle som for sunde.

Med roligt Snik og Snak og Snik og Snak,
det lød igjennem Pausens dybe Stilhed,
og altid lige frejdigt: Snik og Snak —
om Huset skjalv og Vejret steg i Vildhed.

— Og jeg og Uhret slog os paa Parti!
Vi gav ej tabt, vi protestered trøstig
mod Vindens Hyl og Stormens Raseri —
det var, som tog vi Sagen næsten lystig!

— Og hvergang nu, naar i det usle Dogn
jeg aander tungt blandt Skyer af Egoister,
og Luften selv mig synes kvalm af Løgn,
og Tvivlens Dæmon mig til Mismod frister,

da er det, som fra Dybet af mit Bryst
et frejdigt Snik og Snak jeg hører klinge
— en kjæk Protest mod Tidens falske Røst —
og seer den skjulte Verdenspendel svinge.

Til Nordens Folk.

(I December 1863.)

Vil Ingen nævne et vækkende Ord!
Vil Ingen gribe i Normannaharpen —
sende et Kampskrig ud over Nord,
der kan ramme som Sværdet med Skarpen!
Ja, som Sværdet med Skarpen; thi nu er ej Tid
til at lefle og lege med Ord: Her skal handles!
Hvad ved Gilder vi svor, skal nu prøves i Strid
og til dødelig Alvor forvandles!

Givet til Pris for de Mægtiges Raad,
sukked vi længe ved Tidernes Trængsel,
følte i Hjertet den dræbende Braad,
naar man haaned vort Haab og vor Længsel.

— Nu er Bægeret fuldt til dets øverste
Rand.
Vi vil løfte vort ældgamle Banner mod
Solen,
om forladt vi skal synke i Kamp for vort
Land,
forraadt af Alverden — som Polen.

Brat har det ramt os som Lyn fra Sky:
Drotten, den elskte, af Slægten den sidste,
han, som har tændt os et Morgengry,
der lyser over hans Kiste,
Drotten, som delte vor Lyst og vor Sorg,
ham har Døden jo bortrevet nys fra vor
Midte —
øde og tom staar hans Frederiksborg,
— hans Rige vil Tyskerne splitte.

Kvalmt er det, kvalmt, dette taagede Døgn.
— Denne brogede Tid, saa forrost, saa
beundret!
skal den tabe sig nu i den frækkeste Løgn,
synke ned til et Skjændsels Aarhundred?

Uden Marv, uden Tro, i Opløsning og Splid
den i sælsomme Veer sig vrider og
vaander,
saa forfængelig hul i sin Gammelmandsvid,
— og saa fattig paa store Aander!

Statsklogten svinger og svajer som Rør,
truer at svække os Styrken og Modet;
men vi stemme os stolt mod de styrtende
Søer
— i os er Søkongeblodet.
Mangen Dønning som denne har før vi
udholdt,
og vor Hæder er ej bleven rusten og støvet;
den skal hævdes i Modgang, vort Mod er
koldt,
vor Sejghed tusindaarsprøvet.

Hist ved Ejderens Strand paa den hellige
Jord,
paa den ældgamle Vold, som fra Godefreds
Dage

gjennem Seklerne stod som en Dæmning for Nord
mod Germaniens slugende Drage,
dér er Stevnet nu sat, dér skal Verden nu see,
om det herlige Syn, vi har skuet i Drømme:
om det enige Nord er en dødfødt Idee,
— dér skal Daaden nu Løfterne dømme!

Loddet er kastet. Nu gjælder det os!
Ikke vi trygle om Hjælp eller klynke. —
Tyskland i Pagt med hin Østens Kolos,
— Vee dig, o Nord, hvis vi synke!
Vee dig, ifald du skal skue den Dag,
da vi slænges som Vrag paa de vendiske Kyster!
Vee for hvert Kys, som forraadte vor Sag!
— Det skal straffes af Magten fra Øster!

Frænder i Norden, hvad siger I nu?
Norriges Gutter og I hist bag Sundet!

Skal alle Baandene briste itu,
som af Hjerternes Slægtskab blev bundet?
— Blodet vil brænde i mangen en Kind,
mangen en Haand er vist knyttet og hævet —
ak, men af Statskunstens kløgtige Spind
har et Næt man omkring Eder vævet.

Spørg ham, — ja, spørg ham, som staar ved Jert Roer,
om han tør svigte det Storværk, han vilde.
Er han Mand for at træde i Carlernes Spor?
Skal vi kalde ham stor eller lille?
— Svigter han; glem dine Minder da, Nord!
Som et jammerligt Blændværk det Hele da falder;
Alt, hvad Skjaldene sang om en Fremtid saa stor,
bliver tomt og forfængeligt Skvalder!

Lad det gaa som det vil, lad det svigte kun Alt —
ikke vor bliver Skjændslen og Skammen!
Hvert et Haar paa vort Hoved, vi veed jo, er talt;
er vi Faa, vi vil kjækt holde sammen!
Hvis vi segne i Kamp for vor Fædrenejord,
hvis forgjæves, o Brødre, vi paa Eder kalde,
— Nu vel! paa din Tærskel, du høje Nord,
vil med uplettet Hæder vi falde!

I Farens Stund.

(Januar 1864.)

Varsler denne sære Stilhed,
denne tunge, døde Ro,
om den dulgte Harmes Vildhed,
eller om en knækket Tro?
— Har mit ædle Folk man brudt
Led for Led din sunde Styrke?
Skyder du forladt i Mørke
Nødskud med dit sidste Krudt?

— Altid, altid lige nær!
Land og Led kun meer af Lave —
Løvet fra de visne Træer
rasler paa de Faldnes Grave.

Løven tør ej meer sig rejse;
som dens Billed hist af Sten
maa den kun som Minde knejse
over døde Heltes Ben!

Knejse? Nej, i Støvet ligge
og som Hunden logre tam,
lukke Øjet for sin Skam,
taale Spark og Saaret slikke!
Har den end sit høje Mod,
brænder end som Ild dens Blod —
ak! det nytter den dog ikke!
Fangne Løve i din Fælde,
gjør nu for din Tillid Bod,
græm dig stille — glem din Vælde!

Er det saa? O, Harm og Gru!
Nej! — trods Rygtets Ugletuden —
lad dem kjøbslaa kun om Huden,
der er Liv i os endnu!
Danmarks Folk er sejgt i Nøden;
førend Skjændsel heller Døden!
Slukt er ej dets gamle Ild.

— Om vi pusted nu til Gløden,
saa dets Stemme lød: Jeg vil!

Folkets Stemme? — kun en Frase!
ikke sandt? slet ikke meer?
Kun et Skilt til Brug for Hver!
Folket selv — en blandet Race,
Nogle i Partiers Sold —
lunken En, en Anden kold;
spredt og splittet trindt i Landet,
uden indre Sammenhold —
farveløst — et Spejl som Vandet.

Ja, som Vandet: klart en Stund,
stille — men saa dybt til Bunden.
— Hvis det rørtes op fra Grunden;
hvis det vaagned af sit Blund,
hvis det svulmede som Havet
vældigt for Orkanens Kast —
mon ej let det Bolværk brast,
som dets skjulte Kraft har avet?

Give Gud, det ej maa skee!
Gid fra Oven snart det klares!

— Ak! men Lys er ej at see,
naar der spørges, ej der svares;
— Land og Hæder staar paa Spil,
Grunden vakler, Baunen brænder,
og med sammenbidte Tænder
staa vi bundne og see til.

Vi forstaa ej Politik. —
Dermed slaar man os paa Munden.
Vi kan ikke veje Stunden
med det rette Statsmandsblik. —
O, men Et vi dog forstaa,
Et, som ej er bygt paa Sandet,
Et, som aldrig skal forgaa:
Kjærlighed til Fædrelandet!

Ja, den sande Politik —
den, som, naar det Hele vakler,
og „de Store“ staa som Stakler,
og den fine Kløgt slaar Klik,
træder frem med Herskerstempel,
lufter ud det skjændte Tempel,
skotter ej til Øst og Vest;
sporger kun, hvad Æren kræver,

hvad der løfter, hvad der hæver,
stamper frem af Jorden Helte,
og faar Hjerter til at smelte
og gjør Døden til en Fest!

Kom! thi du os baader bedst,
kom til os som Nytaarsgjæst!
kom med Olieblad som Duen!
— Eller bryd dig Vej som Luen,
bryd med vældig Kraft og Varme
frem af Folkets dybe Harme!
Slaa med Glans mod Himmelbuen!
Frels os fra den usle Gruen
og fra Tvivlens fule Pest!

Kaalormen.

Om Landsbyhaverne Kampen stod;
tre Gange var Byen taget
og atter tabt i Strømme af Blod.
— Det led mod Enden af Slaget.

Blandt Dynger af Lig en Saaret laa
og vented stille paa Døden;
kun Kampens Rædsel han om sig saae:
der var ingen Trøst i Nøden!

Han havde forglemt sit Fadervor
og prøved forgjæves at bede —
Læberne mumled de døde Ord,
og Tvivlen holdt Sjælen nede.

— Da faldt hans Blik paa en lille Orm,
kun halv saa stor som en Finger;
den var i Færd med at skifte Form,
endnu et Kryb uden Vinger.

Den agted ikke de drønende Skud,
ej Skriget og Hestenes Trampen,
men fulgte rolig Naturens Bud,
som om den var fjernt fra Kampen.

Det var en Larve — den havde Hast,
den sad og spandt sine Traade
og knyttede sig til Bladet fast
og vented Forvandlingens Gaade.

Den skulde forvandles til Sommerfugl,
som Puppe skulde den hænge:
— et Ormelig under Bladets Skjul —
den vidste ikke hvorlænge.

Den gav sig tryg til sin Skaber hen,
af Slagets Rædsel omringet:
Der kom vel en Gang en Dag igjen,
da den vaagned til Liv — bevinget!

— To bristende Øjne saae derpaa,
de lyste i Døden milde.
Det var Soldatens, som saaret laa.
— I ham blev det ogsaa stille!

Den lille Orm med den faste Tro,
den blev hans Lærer i Døden,
den slog for hans bævende Sjæl en Bro
mod Opstandelses-Morgenrøden!

Et Fugleskjul.

Blandt Kugler og Kanoner
i Arsenalets øde Gaard
med høje Jubeltoner
en Fugl sin Trille slaar.
Det er en Han, en lille En,
der synger for sin Mage,
saa Skytsets Malm og Murens Sten
slaa Trillerne tilbage.

Hel barsk med spidset Øre
staar Arsenalets Kommandant;
til Krageskrig at høre
han ellers kun er vant.

„Guds Død! Er her en Fugl i Hæk?
Det skal jeg snart forpurre!“
— Men Fuglen fløjter lystig væk,
og Oldenborrer surre.

Mildt suser Foraarsvinden
ind i den øde Fæstningsgaard;
den vifter ham om Kinden
og i de hvide Haar.
Alene, uden Viv og Børn,
paa sine gamle Dage
han føler sig som fra en Ørn
forvandlet til en Krage.

Det er, som han kan huske
en Drøm fra sine unge Aar,
som om fra Rosenbuske
en Duft imod ham slaar.
— Sligt er ham ikke længe hændt.
— Men føle! — fy, for Fanden!
Hvor kan han være det bekjendt!
Han stryger sig om Panden.

Hans Miner er saa strenge;
han spejder op ad Gaardens Mur;
„Hvor kan den Fugl dog hænge!“
Han søger om dens Bur.
„Det lille Bæst — den Skrigehals —
— Guds hellige Død og Plage!
Ja, jeg skal dreje om dens Hals
og kvæle den og Mage!“

Mens stiv Soldaten skuldrer,
han spanker hidsig op og ned.
Kors, hvor den Gamle buldrer;
for Alvor er han vred.
— Men Fuglen spørger ej om Lov.
I Foraarsaftnen stille,
saa fri som i den grønne Skov,
den slaar sin glade Trille.

„Ihvor dens Mage stikker,
dens Smuthul maa vel findes dog!“
— Hvor Bombestablen ligger,
han nærmer sig en Krog.

Med Et man seer ham stille staa
og derpaa frem at trippe:
han hører mellem grønne Straa
smaa Fugleunger pippe.

„Hvor Djæv'len kan de være?
— Jo vist, jo, jeg har rigtig hørt:
I Bomben — paa min Ære!"
Den Gamle studser rørt.
Thi see: I Bomben stor og hul,
paa Bunden dybest nede,
der finder han et Fugleskjul;
en dunbedækket Rede.

Og paa den bløde Vugge
den lille Moder, skjær og fin,
han seer sig angst at dukke
— han mindes dunkelt sin! —
Hun dækker ømt de nøgne Smaa,
som nys krøb ud af Ægget —
han kan ej see sig mæt derpaa!
han brummer rørt i Skjægget:

„Den Bombe skulde dræbe —
nej, dertil er den nu for god!
Gid aldrig der maa klæbe
ved dén en Draabe Blod!
Den er en lille Helligdom;
ja vist, den bør forgyldes!
Gid alle Bomber rundt herom
som denne maatte fyldes!“

Rejsetummel.

Jeg har rejst! — Jeg har været i fremmede Byer!
Jeg har klavret tilfjelds mod de flyvende Skyer;
dampet hen over Svælg, hvor det ludede brat,
suset ind som en Vind i Tunellernes Nat,
været henrykt og søvnig og vittig og dum
og har samlet af Indtryk en uhyre Sum!

Jeg har rejst! — Jeg er fyldt som en struttende Sæk
med mærkværdige Billeder, brogede Træk;
jeg har været i Fængsler og stolte Palær,

i mugne Ruiner og Tyves Kvarter,
i Theatrene paa den gentileste Plads,
i Hoteller, hvor Kaffen servertes i Glas.

Med Gamascher og Plaid og med Natsæk
i Haand
har jeg støvet omkring for at danne min
Aand;
der var Nok at beundre, hvorhen jeg saa
kom,
Toiletterne taler jeg slet ikke om;
— for de Skjønne, som bar dem, jeg havde
kun Sans
for de yndige Smil og for Øjnenes Glans!

Jeg har drukket ved Mosel den liflige Vin,
jeg har svømmet i Neckar og fisket i Rhin,
dampet lystig afsted med Cigaren i Mund
over Harlemmerhavets udtørrede Bund,
havt det stort, havt det smaat, været fin,
været flot —
og jeg nægter det ej, jeg har moret mig
godt!

Jeg har rejst! jeg har staaet og lyttet
med Lyst
til det skvulpende Hav ved Normannernes
Kyst.
Gjennem Dønningen fra den atlantiske So
satte Koursen jeg over mod Briternes Ø;
i den mægtige Stad ved den mudrede Flod,
i det uhyre London, jeg undrende stod.

Over Tage jeg fløj, under Jorden jeg fór,
og jeg blev saa lille og Verden saa stor.
I det myldrende Babel jeg ganske for-
svandt,
til jeg atter mig ovre paa Fastlandet fandt
paa den ensomme Strandbred ved Friser-
nes Øer,
mellem Maager og Møller og brølende
Køer.

Jeg har rejst! o det er mig endnu som
en Rus!
Jeg, der sad som en kummerlig Snegl i
mit Hus,

jeg har tumlet mig om uden ringeste Tvang
i den lystige, brogede Verden engang,
nu mod Syd, nu mod Nord, alt som Lunet
mig drev —
og jo mere jeg leved, des mindre jeg skrev.

Naar i Sindet det klang og jeg stemtes
til Sang,
da jeg tænkte som saa: det faar Luft
vel engang,
naar du sidder derhjemme paa Vridsløse
Mark,
kan du samle det Alt jo paa tætskrevne
Ark; —
men bag Rosernes Hæk, ved den sprud-
lende Bæk
bør du ej dig besudle med Pen og med
Blæk.

Og saa reves jeg bort af den levende
Strøm,
over Bjerg, over Dal — det var mer end
en Drøm!

Over hængende Broer det gik som et Lyn,
saa det Alt løb i Et som et Hjul for mit Syn;
Hessen-Cassel og Nassau, hvor fløj de forbi,
i det hvirvlende, lystige Rundmaleri!

Og jeg glemmer dem aldrig, de Aftner, jeg nød,
og de Toner, som hen over Bjergsøen lød,
og de dejlige Dage ved Mælarens Strand,
ved Ardennernes Fod og i Schweizernes Land,
og den Nat, da det hvined i Takkel og Tov
i den rygende Storm over Vestervovvov!

Jeg har rejst — jeg har rejst paa min egen Maner,
har ej gaaet paa Jagt efter store Ideer.
Jeg har seet paa det Alt, paa hver Gren og hver Pyt
med mit eget Humor, med mit eget Gemyt!

Jeg har taget det Alt som en ypperlig Kur,
som et Menneskebad i Vorherres Natur.

— Er der Friskhed heri, er der Fart, er der Flugt,
lad det vidne da om, at jeg Tiden har brugt.
Har jeg givet mig kjækt til det Fremmede hen,
er jeg Mand for at finde mig selv dog igjen!
Jeg har ikke forglemt, trods Alt hvad jeg nød,
mit Hjems det velsignede daglige Brød.

Hvad jeg lærte og vandt, mens jeg tumled omkring,
om min Aand fik derude et højere Sving,
om jeg øved mit Skarpsind og modned min Dom?

Ikke veed jeg det selv. Men jeg veed;
hvor jeg kom,
hvor jeg gik, hvor jeg stod ved den fremmede Strand
fløj min Hu til mit Land, til mit elskede Land!

Naar jeg hørte dets Sprog, naar man nævned dets Navn,
naar jeg hilste dets Flag i den fremmede Havn,
naar en Hytte jeg saae, som var tækket med Straa,
eller Pilen, som stod ved den sivkranste Aa,
eller lytted derude til Bølgernes Røst —
o da brændte min Kind! o da svulmed mit Bryst!

— O mit Land! o mit Land! saa forladt og forraadt!
saa skuffet for Alt, hvad din Fortid har spaaet!

For den Nød, du har lidt, fast jeg elsker
dig meer,
og med luende Haab jeg mod Fremtiden
seer,
mod den Dag, der skal gry over Norden
engang,
da du atter gjenfødes i Daad og i Sang!

Hvorledes man kan narre et Æsel.

Omdanset af de lette Myg,
en solvarm Sommerdag
jeg lunted paa et Æsels Ryg
ad Vejen hen i Mag.

Til Venstre laa min Rejses Maal
bagved den grønne Skov.
Mit Æsel bar sit Kors med Taal
og gik, som om det sov.

Men det var et forslagent Dyr,
træsk over alt Begreb.
— Jeg aned som en fiffig Fyr,
det lured paa et Kneb.

Jeg kunde paa dets Øren see
et Tegn, som jeg forstod:
Det havde faaet en Idee
og mente, den var god.

Jeg vidste godt, hvoraf det lo,
hvad lunt det grunded paa:
Hvor Vejen delte sig i to,
der skulde Slaget staa!

— Og ganske rigtigt; da vi kom
til Stedet, Æslet stod.
Jeg svinged lystig højre om;
men Æslet stritted mod.

Det vilde gaa den anden Vej;
men det var netop min.
Det Krigspuds aned Æslet ej —
min Plan var det for fin!

Jeg bandte, mens jeg sled min Pisk,
saa den gik halvt itu;
men Æslet grinede polisk
og tænkte: slaa kun du!

Og, skjondt det gik som i en Vals,
af Pletten ej vi kom.
Jeg kunde knækket før dets Hals,
end faa det højre om.

Saa gav paa Skrømt jeg Ævret op —
men aldrig har jeg leet,
som da det satte i Galop!
Man skulde blot os seet!

Vi fløj afsted, imens jeg lo,
saa mine Taarer randt.
— Jeg lod det blive i den Tro,
at det var det, som vandt.

Og Æslet, værdigt til sit Ry,
sang højt sin Sejerssang:
Det skrydede i vilden Sky,
saa Skovens Ekko klang!

Ved et Kunstnerpars Sølv-bryllup.

Nær ved Lillebelts Strand stod hans Vugge paa Fyen.
Alt som Dreng var han stærk som en Bjørn.
I hans Sjæl krydsed dristige Tanker som Lyn,
og hans Hu steg mod Sky som en Ørn.

Der var Noget i ham af en Vikingnatur!
Der var Mod til at trodse en Storm,
til at hugge sig Vej, til at sprænge sit Bur,
til at skabe selvstændig sin Form.

Med sit gjærende Sind, med sin higende
Aand
svang som ung han fra Reden sig ud;
fjernt i Rom vandt han Hæder med Mejslen
i Haand:
den helleniske Kunst blev hans Brud.

Men den Brud var saa bleg, og Berøm-
melsens Glans
mægted ikke at skjænke ham Ro,
før et Hjerte han mødte, som banked mod
hans
og ham skjænked for Livet sin Tro.

Der var Guld i det herlige Hjerte, han
vandt,
der var Aand, der var sprudlende Liv!
Ja, velsignet hun være, den Hustru, han
fandt,
hun, som fødtes ved Weichselens Siv!

Hun har drukket af Skjønhedens rigeste
Væld,
og med Kaldet, hun ejer fra Gud,

har hun glad som et Barn af sin fyrige
Sjæl
sendt en straalende Billedhær ud.

Nu i Kredsen af elskede Børn de jo staa;
de har naaet deres Sølvbryllupsfest. —
Lad os ønske de Guldbryllupskransen
maa naa,
og hvad Livet har skjønnest og bedst!

I Sommernatten.

Ved Vindvet Poplen sukker
i Sommernattens Vind;
jeg aabner det og lukker
min gamle Længsel ind.

Saa længe — ak saa længe
fornam jeg ej dens Røst;
jeg vilde stolt fortrænge
dens Svaghed af mit Bryst.

— Nu, medens Verden sover,
og Stjernen staar paa Vagt,
og Havets vilde Vover
har sig til Hvile lagt —

I Sommernatten silde,
ført af et Vindpust hid,
den kommer mild og stille
og spørger: „Har du Tid?

„Hvor gnaver dig din Lænke?
Hvor bløde dine Saar?
Tør du en Stund mig skjænke
som i de unge Aar?

„Det Gode, som du vilde;
det Bedste, som blev glemt;
den Bøn, du bad som Lille;
Alt har jeg trofast gjemt.

„Jeg tør jo ej mig nærme
til dig ved højlys Dag;
har du nu Mod at sværme
en Stund og være svag?“

— Det er et Stævnemøde;
ak, under graanet Haar!
Men mine Kinder gløde
som i de unge Aar!

Ja, kom i Nattens Mørke,
og kom ved lyse Dag;
thi der skal Manddomsstyrke
til saa at være svag!

Ved en Vens Afrejse til Udlandet.

1872.

At udbringe Skaaler er ej mit Fag,
jeg kryber før under Bordet.
Men i Aften — det er en anden Sag —
Mine Herrer, jeg beder om Ordet!
Jeg er nok den Ældste i denne Kreds.
Endnu har jeg ingen Maane —
men jeg nærmer mig stærkt den tredie Snes,
mit Haar begynder at graane.

Hvad jeg siger her, er ej sagt i Rus!
Vel er jeg en Smule Sanger,
men, De veed det: i et Forbedringshus

jeg færdes daglig blandt Fanger.
Det svaler — det giver et eget Blik
for Livet og Realiteten;
hvad jeg siger her, er meer end Lyrik;
thi Manden staar bagved Poeten.

Nu vel: før vi drikke din Afskedsskaal,
min Ven, saa laan mig dit Øre;
Jeg vil tale til Dig i Skjaldenes Maal,
jeg veed, Du forstaar at høre:
Du selv er Poet — jeg kjender din Smag,
Du elsker de dæmpede Strenge.
Den Hyldest, jeg bringer Dig her i Dag,
er en Gjæld, jeg har skyldt Dig saalænge.

Saalænge — ja, fra de unge Aar —
jeg tror fra vort første Møde;
thi Ingen saa godt som Du forstaar
at hjælpe Andre at føde.
Hos Dig fik Talen sit frie Løb,
man lo af den fulde Lunge,
Tanken fløj dristig ud af sit Svøb,
og Hjertet laa paa din Tunge!

Og bruste end stundom hidsigt dit Mod,
hvor ærlig var selv din Harme!
Naar man trængte til Dig, var Du altid god:
den Aabne, Brave og Varme!
Hvem har vel siddet hos Dig i Kvæld
i den lille venlige Stue,
og ikke følt sig saa inderlig vel
og varmet sig ved din Lue!

Vi veed det, som kjender din lyse Aand:
paa den Fane, som Du har hævet,
som fra ung Du kjæk har holdt i din Haand,
der staar „Excelsior“ skrevet:
Opad og fremad og altid op!
— Dit Sigte er højt som Maalet!
Det vinker Dig som en Alpetop
over Døgnets Taage og Skraalet!

Ved Stranden.

Ensom i Aftenens dæmrende Stund
hviler jeg her paa Skrænten ved Skoven;
under min Fod det dejlige Sund,
og den reneste Himmel foroven;
Dampskibet glider derude forbi —
i det hvilende Hav pløjer Kjølen sin Stribe;
Hveen og Skaane sig spejle deri
og en Vrimmel af talløse Skibe.

Aldrig saa yndig en Aften jeg saae,
Luften saa mild, saa vidunderlig stille,
neppe sig rører det rankeste Straa,
og saa sagte Smaabølgerne trille.

Styrket af Badet, hvor aander jeg let,
jeg, som var træt nys og trykket af Heden!
Er Alnaturen forklaret med Et —
Eller jeg forklaret af Glæden?

Alting omkring mig er Skjønhed og Glans:
højere hvælver sig Himmelens Bue,
friskere dufte Skovenes Krans,
og et Under mig synes hver Tue;
Svalerne lege i Luften Tagfat,
medens de hen over Havfladen ile —
og dette Hav, hvor spejlklart, hvor glat,
og hvor kongelig stort i sin Hvile!

Er det det samme, som vældede nys,
pisket af Bygen, sin Bølge mod Landet?
Det, som nu trykker de blødeste Kys
paa hver Sten, mens det spiller paa Sandet?
Nylig saa oprørt, nu drømmende tyst,
farvet af Solen, hvis svindende Flammer

festlig belyser den dæmrende Kyst
og den skumrende Skovgrænses Stammer.

Myggenes Dans i den blikstille Luft,
Frøernes Kvækken fra Vandløb og Moser,
Ryllernes Piben og Strandmarkens Duft
som af Hø og af dugvaade Roser,
Lyden af Aarernes taktfaste Tag
hist fra Fiskerens Baad paa den spejlklare Skive,
Svalernes Jubel og Lærkernes Slag —
ak, Hvo kan det, Hvo kan det beskrive!

Hvor jeg dig elsker, du herlige Strand!
— Du min Fødeøs Hav! ved din Bred har jeg leget,
tumlet som Dreng ved det skvulpende Vand,
hvor som Mand jeg nu sidder bevæget.
Alle de Strenge, der klang i mit Bryst,
da mit Hjerte var rent og beruset af Drømme,

bæve nu atter og klinge af Lyst,
og fra Læberne Tonerne strømme —

strømme fra Læben og formes til Digt —
ak, som jeg mægted at gribe i Sangen
dette Moment, saa herligt, saa rigt,
og at holde for evigt det fangen!
Men er mit Digt kun en svindende Lyd,
skal dog en Stund det, naar jeg er for-
stummet,
fængsle til Livet den Jubel, den Fryd,
som min Sjæl har i Nuet fornummet!

Det sidste Følge.

De skulde bære den Døde bort;
han laa paa den aabne Baare;
Ceremonien var grumme kort,
der flød ej en eneste Taare.

Venner og Slægt var der ingen af,
kun lejede Folk og Præsten.
— Sin sidste Hvid han en Fattig gav,
saa lod han de Andre om Resten.

Det var i Verdensstaden Paris;
han havde tabt sig i Vrimlen.
— Om han var en Taabe eller en Viis?
til Helved gik — eller Himlen?

See, det var Gaader som mange fler.
— Enhver har nok i sit Eget!
Man sagde, han havde havt Fugle kjær
og stundom med Smaabørn leget.

— En Enebor i den myldrende By,
han gik paa de afsides Veje;
for Kvinder veg han til Side sky
og redte sig selv sit Leje.

Det sidste: Dødens, var nu ham redt.
Han havde betalt sin Kiste. —
At ogsaa han havde grædt og leet,
det var der kun Faa, der vidste.

Men, som de nu toge paa Baaren fat,
der blev — som ved et Mirakel —
med Et i Salen som mørkest Nat,
og — Himmel — hvilket Spektakel!

Det sortned for alle Vinduesfag,
det kradsed og krøb paa hver Rude;
som i en Stormvind af Vingeslag
lød sælsomme Stemmer derude!

Den gode Pater sig korsed bleg,
han ønsked, han kunde sig skjule:
han troede, at det var Djævle, som skreg.
— men det var Himmelens Fugle,

den Dødes Venner, store og smaa,
de Fugle, han daglig gav Føde:
Finker og Spurve og Krager graa!
— Paa Klokkeslet gave de Møde.

De kom fra Tage, de kom fra Træer,
det var lutter gamle Bekjendte;
der var ogsaa iblandt dem en Ravn og en Stær,
— de var ikke vant til at vente.

Men, han var undskyldt — han hørte dem ej,
skjøndt kun et Lagen ham dulgte!
— Saa førtes han bort paa den sidste Vej,
og Fuglene alle ham fulgte.

Den sorte Baare, hvortil ingen Krans
var flettet af kjærlige Hænder,
blev ført nu til Graven i Solskinsglans,
— der var ingen Mangel paa Venner!

De flagred om Baaren med Kvidren og Skrig,
med dovende hundredfold Klage.
Et Følge havde den Ensommes Lig,
hvortil ikke Mange faar Mage!

Saa aabnede Jorden sit sorte Skjød
og saa blev Liget begravet;
men Livets Bølger sig rastløse brød.
derude i Menneskehavet.

Som før gik Verden sin travle Gang.
Men inde i Dødningehaven
der steg mod Himlen en Klagesang
af hundrede Fugle om Graven!

„ARABEREN".

Føret var prægtigt, Vejret smukt,
Grønttorvet bugned af Blomster og Frugt.

Den ænsed det ikke, det grimme Spektakel;
den var kjed af Verden — en udlevet Stakkel.

Brudt i Krydset, mager og skank,
med et svagt Forsøg paa at føre sig rank,

holdt den paa Torvet blandt kvidrende Spurve
med Blomster i Potter og Jordbær i Kurve.

Ude fra Haverne havde den bragt
Roser af alleryppigste Pragt,

duftende Jordbær, som nylig var plukkede,
røde Levkøjer, som glimred beduggede.

— Den ænsed det ikke, den „grinte“ bidsk,
bag Ørene bar den af Halm en Visk.

Den troede, da jeg vilde kjøbe en Rose,
at jeg vilde stjæle dens Mulepose!

Hvor kunde jeg da fortænke den i,
at den sparkede ud, da jeg gik forbi!

Jeg havde kjendt den i bedre Dage:
sørgeligt var det gaaet tilbage!

Kronen, som var den paa Lænden brændt,
viste, den havde i Hæren tjent.

Dens Navn havde staaet med Ros i Avisen,
— det var dengang, den vandt i Væddeløb
Prisen,

da i Gentlemansløbet, rap som en Pil,
den klared i otte Minutter en Mil.

Dengang — ja, da var Foden bevinget:
elleve Alen den satte i Springet,

fløj som en Hind over Stok og Sten,
og hvilken Bringe — og hvilke Ben!

Ung og vælig, from som en Due —
Halsen skinnende, krum som en Bue —

Ørene spidsede, Gangen let —
Fyr og Flamme — og aldrig træt!

Smukkere Stridshest end den i Slaget,
var ikke seet under Danebrogsflaget!

Kuglen, som rev dens Herre væk,
gav ogsaa den det første Knæk.

— Nu var den udslidt; den bed og sparked.
Fem Daler den kosted paa sidste Marked.

Hvem skulde nu see, som dér den stod,
at der flød i dens Aarer ædelt Blod!

Stakkel! man havde den ilde behandlet,
havde den Blodet til Galde forvandlet.

Lidt for Tanden og Piskeslag —
det kan nok give til Verden Nag!

ælte i Mudder i Tørvegraven —
det kan nok gjøre den Frommeste gnaven!

spejle i Dyndet sin Karrikatur,
naar man har gjort i Verden Figur!

kjende sig selv i sit Skræmmebilled —
og det saagar paa Hovedet stillet!

Det er tungt! ja vist, det gjør Sindet sært.
— Gjengjælde Ondt med Godt er saa svært —

svært endogsaa for Menneskeracen,
sværere for et umælende Asen!

„Øje for Øje og Tand for Tand"
var den rette Moral efter dens Forstand.

For den var jo Paradishaven lukket,
gik Livslyset ud, var det evig slukket.

Med os — ja, det er en anden Sag:
vi, som blev til paa den sjette Dag!

— Den nedstammed, sagde man, fra en Araber
og havde sin Stamfaders Egenskaber.

Amagerkonen, som havde den kjøbt,
havde den ogsaa „Araberen" døbt.

Hun forsikred: „Endnu, naar den stak i Galoppen,
da kunde selv ikke Fanden stopp'en!

„Styrted den snart, var det ikke saa sært.
— Men Skindet var altid Pengene værdt!“

Det skar mig i Hjertet. Jeg nægter det ikke,
jeg betragtede den med mildere Blikke.

— Jeg vil haabe, den appellerer sin Sag til den højeste Ret paa Dommens Dag!

Elefanten.

Den var bragt over Sø og salten Vand
fra en Havn et Sted i Levanten.
Nu hejsed de den fra Skibet i Land
med lystig Opsang af alle Mand;
— i Evropa stod nu Giganten.

Hvad Under, den var i snavs Humør
efter al den Skvulpen paa Rejsen!
Kosten ombord havde været tør;
den var vant til at knase paa Sukkerrør,
— og nu denne Hiven og Hejsen!

Den vidste jo godt: den kunde dem slaa
til Jorden Alle med Snablen,

de Lilleputter, den om sig saae,
det var det, den stod og grundede paa —
der var noget Voldsomt paa Stablen!

Fort fra Asien, sit skjønne Hjem,
fra Bananers og Palmers Skygge,
den skulde nu vises for Penge frem;
— den var jo saa from og lærenem,
et Skabningens Mesterstykke.

— Det var i Livornos Havn, jeg tror,
jeg husker det ikke saa nøje.
Trængslen omkring den var meget stor,
Gadedrengene jubled i Kor;
af Vrede funkled dens Øje.

Da tordned med Et en Kanonsalut
i Havnen fra Citadellet —
da var Elefantens Taalmodighed brudt:
Torvet den rydded i et Minut,
med et Slag sin Vogter den fælded.

Snablen den brugte som Krigstrompet,
saa stormed den op ad Gaden.

Dér vidste man ej, hvad nys var skeet;
Mage til Syn var aldrig seet:
den erobred i Stormløb Staden!

Den fór afsted i dundrende Trav
over Torve og ned ad Stræder,
trampende ned, hvad Plads ej gav,
knækkede Lygtepælene af,
forfulgt af Skrigen og Eder.

Rundtom blev Byen som folketom,
thi forud iled nu Rygtet.
Man vidste jo ej, fra hvad Kant den kom
Der var ingen Tid til at see sig om —
i Husene ind man flygted!

Fra Vindverne knalded det Plaf i Plaf:
de vilde skyde Uhyret,
men Huden var tyk. Naar Kuglerne traf,
de tirred den kun, mens de prelled af,
og vildere rasede Dyret.

Men see: nu standsed den foran en Bod:
— der var Noget, som laa den i Vejen,
som trillede rundt foran dens Fod.
— En Stund Elefanten forundret stod
og betragted det næsten forlegen.

Det var et Barn — et uskyldigt Nor,
som ej var reddet i Tide;
med Snabelen tog den det op fra Jord,
og som den kunde være dets Mo'er,
den lagde det varsomt til Side.

Saa fór den om Hjørnet og stak i Fart
gjennem Porten ind i Kastellet;
der stod en Skildvagt med Knebelsbart,
men før han fik sit: „Hvem der?" besvart,
han laa paa Ryggen og sprælled.

Ved alle de mange Kugler at see,
som laa i Bunker derinde,

fik Elefanten en snild Idee;
— nu skulde Byen en Ulykke skee
og lære Respekt for sin Fjende!

Saa snapped den Kuglerne én for én
og hvirvled dem ud over Byen;
den brugte sin Snabel, den var ej sen
— der skulde ej blive Sten paa Sten!
De fløj som Bomber mod Skyen.

— Gud veed, hvordan det Hele var endt,
hvis ikke et Skud fra Siden
havde lidt Bly den i Hjernen sendt;
— den havde dem Alle endevendt.
Nu blev den et Offer for Striden.

Den blev skeleteret og pillet ren
og samlet Knokkel for Knokkel.
— Til Danmark førte en Lærd dens Ben;
i Museet staar den: en vældig En,
et Kjæmpeskelet paa en Sokkel!

— Saa gaar det de Store i Kamp med
de Smaa:
de Sidste faa Magten i Længden.
Saa vil det altid i Verden gaa:
Kravlet kommer dog ovenpaa, —
Respekt for de Smaa — for Mængden!

Bjørnejagt.

Jeg veed en pudsig Maade
at fange Bjørne paa;
den er simpel og praktisk
og let at forstaa.
Han, som har hittet paa den
— jeg skulde nok tro:
han forstod sig paa Bjørne
paa Fire og paa To!

Man trænger ind i Skoven,
hvor Bjørnen har sin Sti,
og søger der en Stamme
med vilde Bier i.

Saasnart den er funden,
man binder til en Gren,
som rager ud fra Toppen,
et Tov med en Sten.

Men frit maa det hænge,
og Stenen — dygtig stor —
maa dingle foran Hullet,
hvor Bierne boer;
dem generer den ikke,
men Bjørnen desmeer,
naar han kommer for at slikke
paa sin Bjørnemaneer.

I den tidlige Daggry,
naar han vaagner af sin Lur,
maa man være paa Pletten,
før han gaar sin Morgentur.
I den nærmeste Trætop
kan man vælge sig en Plads.
Det varer neppe længe,
før man hører hans Bas.

Saa begynder Komedien:
der er han! giv Agt!
— Der er slet ingen Fare
ved denne Slags Jagt. —
Til de vilde Biers Rede
han veed den lige Vej.
— Det er klart: han er vant til
at gaa paa den Galej!

Han entrer op i Træet,
som en Pjerrot — lidt plump.
Hvor smisker han fornøjet!
Hvor logrer Halens Stump!
— Nu er han ved Maalet
og klemmer sig fast
ved Hjælp af sine Bagben,
som en Ulk til en Mast.

Men Stenen er i Vejen —
den Tingest maa væk!
Den generer hans Snude;
han gi'er den et Smæk!

Men midt paa Snudetippen
faar han Smækket igjen.
— Han studser og nyser,
vor tykke, lodne Ven.

Saa bliver han arrig
og slaar et vældigt Dask,
— men faar det tilbage
midt i sin Pandebrask.
Det gnistrer for hans Øjne;
han finder Spøgen grov.
— Han har aldrig hørt Tale
om Ligevægtens Lov!

Med hans Kundskab i Fysiken
er det daarligt bevendt;
Pendulsvingningslæren
er ham ganske ubekjendt;
han har aldrig brudt sit Hoved
med Tyngdens Theori,
men stolet paa sit eget
naturlige Geni.

Saa rejser han Børster
med Hævnens vilde Tørst,
og saa begynder Kampen
for ramme Alvor først.
I Luften flyver Stenen
for hans Dommedagsslag!
Men han faar dem tilbage
— o Vee! — som Snudedrag!

Man skulde tro, han vilde,
trods sit blinde Raseri,
indbanke i sit Hoved
lidt Filosofi.
Men Nemesisideen
er saa svimlende høj —
doceret af en Kampesten,
den falder noget drøj!

Han fnyser, han skummer,
han bløder af Saar.
— Men med Renter betales
hvert Slag, som han slaar.

Hans arme Bjørnehoved
er ømt som en Byld.
Han aner ikke — Tossen —
det er hans egen Skyld!

Saa maa tilsidst han bøde
med Livet og sin Vams:
han tærsker sig til Døde,
den taabelige Bams;
saa dratter han fra Træet
ifølge Tyngdens Lov,
— mens Stenen hænger rolig
deroppe i sit Tov!

Manden paa Jageslaget.

Fra femte Stokværk til Husets Kvist
og saa tilvejrs ad en Stige,
saa naaer Du gjennem en Luge tilsidst
derud i hans luftige Rige!
Forneden har Du i Perspektiv
med „Frelserens“ og „Vor Frue“
den store Stad med sit travle Liv;
foroven — Himmelens Bue.

Der staar han paa det svimlende Bræt
og spejder fra Jageslaget,
en vindtør Fyr med en gammel Kaskjet
og fløjter og svinger med Flaget.

Om han driver en borgerlig Næringsvej?
om han møder til Ildløs med Sprøjten?
— Hvad veed jeg derom — jeg kjender
ham ej,
jeg besøgte ham aldrig i Højden.

Men samme Figur som endnu han staar
med Næsen vendt imod Skyen,
jeg saae ham i mange Herrens Aar,
naar jeg færdedes nede i Byen;
jeg fandt ham deroppe ved Dagens
Gry
paa Færde med Morgensolen —
og under den straalende Aftensky,
naar Børnene myldred fra Skolen.

Og Jernbaner byg'des og Byen fik Gas
og Vandtryk og større Beskatning;
men han — han stod paa den samme
Plads,
som under den gamle Forfatning.

Imens han mønstred sin Duehær
og fulgte dens Flugt under Himlen,
gik jeg dernede og jaged Ideer:
en Menneskemyre i Vrimlen.

Saa meget Vand løb imens til Strand:
De sloges paa Krim og i Polen. —
Jeg voxede op fra Dreng til Mand
og fik lange Skjøder paa Kjolen.
Men han deroppe — han blev ikke træt;
det var, som om hele Kloden,
den store, tunge, ham hang saa let
som en Sæbeboble ved Foden.

Han staar der endnu — lidt mere tør,
en Smule mere bedaget,
den samme snurrige Fyr som før;
han har ikke strøget Flaget.
Og Folk, som dernede paa Gaderne gaa,
selv Vagtparadens Soldater,
see ud for ham som Dukkerne paa
et Mester-Jakels-Theater.

Om de slaas dernede til Lands eller
Vands,
— om Verden er halvt af Lave,
for Sligt har deroppe han ingen Sans;
han leer ad Kejser og Pave;
og Dagens Spørgsmaal og Dagens Strid
og Alt, hvad der staar i Avisen,
hvad rager det ham! Han bedømmer
sin Tid
efter Vejret og — Ærteprisen.

— Jeg nægter det ej, naar Vejret er smukt,
og Dueflokken sig svinger
i mægtige Kredse, i susende Flugt
paa solbestraalede Vinger
og tumler sig højt over Kirke og Slot
og Byen og Skorstensrøgen,
jeg deler hans Smag og forstaar saa godt
det Nag, han maa bære til Høgen.

Og mangen Gang, naar i Strædernes
Kvalm
jeg døves af skraalende Munde,

som raabe med Tørv og med Sengehalm —
jeg kunde ham fast misunde
hans luftige Standpunkt, hans lystige Dont,
hans Blik fra oven paa Vrimlen;
han har deroppe en vid Horizont
og et friere Syn paa Himlen!

Men Folk, som dernede i Kjælderne bo
i de snevre, smudsige Stræder,
og handler med Pølser og Sværte og Sko
og gamle aflagte Klæder,
de pukke paa deres sunde Fornuft
og forsikre til Hvem, der vil tro det,
at han lever deroppe af bare Luft
og er ikke rigtig i Ho'det.

Ravnen.

Da paa Solferinos Høje Kampens store
Stund var nær,
og den første Morgenstraale lyste paa
den franske Hær,
réd langs ad de barske Rækker, som i
spændt Forventning stod,
han „den Tavse“: Frankrigs Hersker, paa
sin Stridshingst Fod for Fod.

Just da Solens Kugle funkled i den fjerne
Horizont,
lod han Blikket, stolt og rolig, glide hen
ad Hærens Front.

Pludselig han sænked Kaarden,
bøjed sig ærbødig ned.
„Var det Fanen, som han hilste?“ —
Ingen vidste ret Besked.

Men med Et der løb med Brusen gjennem
Rækkerne et Navn.
Det var Ravnen, som han hilste — Hærens
gamle, tamme Ravn:
Veteranen, kaldt „Marengo“, arvet fra
den store Tid,
— Sejersørnens sorte Skygge — nu en
gammel Invalid!

Kold som Skjæbnen, ligegyldig for den
Hyldest, som den fik,
sad den paa Zouavens Skulder, stirrende
med Sfinxens Blik.
Det var den, „den Tavse“ hilste:
Ravnen, som i hundred Slag
havde fulgt hans store Onkel gjennem
Sejr og Nederlag —

været med ved Pyramiden, med ved
Berrezinas Bro,
fulgt ham over Ruslands Sletter, svævet
over Waterloo!
— Sagnet gik, at paa sin Finger havde
han engang den holdt,
klappet paa dens sorte Vinger, overmodig,
sejerstolt.

— Næsten et Aarhundred gammel, af ham
selv med Navnet døbt,
sad den paa Zouavens Skulder, tavs, som
var af Malm den støbt.
Atter flagred Frankrigs Ørne, atter spored
den nu Blod:
Aadselsravnen — Ørnens Skygge —
Dødens Fugl saa sort som Sod!

Kilden.

Af Kilderne smaa
kan blive en Aa,
af Bækkene mægtige Strømme.
Saa kan det og gaa
i Livet, du Smaa,
thi Stordaad kan fødes af Drømme!

Men bliver dit Liv
kun en Leg mellem Siv,
en Døs mellem duftende Roser,
da plumres dit Sind,
da tørres det ind
og ender i svampede Moser.

Kast Sløvheden væk!
Vær frejdig og kjæk
som Kilden, der risler i Skoven!
Spring frem som en Bæk
fra Rosernes Hæk,
et Spejl for Guds Himmel foroven!

Svulm op til en Flod!
Lad voxe dit Mod,
hvor Vandhjul og Savmøller skjære!
Lad Flaadernes Sejl
sig see i dit Spejl —
og strøm saa i Havet med Ære!

Da de rev Voldene ned.

Hvad gaar der af dig, min Fødeby?
Hvilken Byggen og Roden!
Jeg kjender dig neppe: Du bliver som ny,
aldeles paa Moden.
Den travle Tid var dig ilet forbi —
du maa med i Løbet,
om ogsaa lidt gammeldags Poesi
gaar med i Kjøbet!

Ja vist! Hvem lægger paa Sligt nu Vægt?
— Det er Digternykker! —
For Nyttens Triumfvogn trækker vor
Slægt —
vi er ingen Parykker!

Nu gaar det afsted i fejende Fart,
saa stærkt vi kan rende,
endskjøndt det just ej er saa ganske klart,
hvordan det vil ende.

De har nu besluttet, de vise Mænd,
du maa ej beholde
det grønne Bælte, som kranser din Lænd:
dine gamle Volde.
Nu skal du befries, min kjære Stad,
fra dit snevre Panser;
dine Stadsgrave, spætted med Andemad,
har stødt vore Sanser.

Som Fæstning kan du ej staa dig meer
mod de nye Kanoner.
Dine gamle Volde med Møller og Træer
og Bastioner
fra „Kjøkkenkurven“ ved Kallebodstrand
og ud til Kastellet
skal nu jevnes plat med det flade Land
— deres Dom er fældet!

— Dine Volde, hvorfra Carl Gustav drog
med Skam tilbage,
som Arthur Wellesley selv ej tog
i onde Dage,
som aldrig brødes af Fjendehaand,
som selv en Kvinde
en Gang har værget med Helteaand,
skal nu forsvinde!

Paa Skubkarrer triller man Minderne væk
fra de gamle Tider.
Nu faa vi den dejligste Gjennemtræk
fra alle Sider.
Etsteds derude — ja Gud veed hvor —
skal der bygges Skanser,
naar vi først faa vrøvlet en halv Snes Aar
om vore Finanser.

Saa drive imens vi for Strøm og Vind —
det har ingen Fare!
Naar vi give Alverden frit Kjørind,
vil man nok os spare.

Det vilde jo være skjændigt gjort
at storme med Vaaben
en By, som hverken har Vold eller Port,
men er ganske aaben!

Vi har store Planer, fine Ideer
og Spekulationer —
her er Byggegrunde, som vel er værd
en Snes Millioner;
de maa gjøres i Mønt, naturligvis!
Hver eneste Tomme
drives op til den allerhøjeste Pris
med den store Tromme!

Din Stadsgrav — og din Kirsebærgang,
hvor Violer vi plukked,
hvor den blomstrende Tjørn over Vandet
hang
og Sivene vugged,
hvor den vilde Drossel i Buskene sang,
mens Aftenen dugged,
og Fiskeren med sin Bambusstang
over Bredden sig bukked —

og de gamle Broer, som spejled sig smukt
dernede i Vandet —
og Udsigten lige til Kjøgebugt —
og Synet af Landet,
naar Solen gik ned, og i Aftnen sval
den første Stjerne
tændtes paa Himlen — mens Hornsignal
lød fra det Fjerne!

Forsvinde skal det nu Alt for det Ny —
der maa Plads til Mængden!
Ja, nu skal du voxe, min kjære By,
i Breden og Længden!
Boulevarder faar du som i Paris,
hvor vi kan os sole
og nyde i Mag vor Konditor-Is
paa Fortovets Stole.

Jeg seer i Aanden, hvor du bliver fin:
hvilke Gader lange,
efter Snore bygged som i Berlin,
og Spadseregange

med Træer, som plantes paany hvert Aar
— saa naaes Idealet,
og du bliver lig en Grønnegaard
ved Hospitalet!

— Bevares! Jeg nærer den største Respekt
for en modsat Mening.
Jeg hører jo halvt til den yngre Slægt:
jeg er ingen Forstening.
Jeg er med! Jeg holder med Tiden
Skridt —
men gjælder det Smagen,
da tilstaar jeg: min — jeg siger det frit —
er lidt uopdragen.

Jeg ønsker det Skjønne ufrisert,
ej slikket og plejet!
Jeg ynder Naturen ugenert,
ej pyntet og fejet!
Jeg kan see paa en gammeldags Navneklud
med godmodige Øjne —
men jeg synes de Huse, man nu ryster ud,
er mestendels Løgne.

Disse brogede Prøver paa hver en
Maneer —
disse nypittoreske,
forfløjne, forlorne Murstensideer —
italienske og græske —
normanniske Taarne — Rokokkopalæer —
affekterte, — groteske!
Af oprindelig Stil har jeg fundet meer
i en Legetøjsæske!

Det lyder lidt sært — nu ja, om De vil, —
men De maa betænke,
det er Tiden alene, jeg sigter til —
jeg vil Ingen krænke!
Jeg har Mod til at tage det med Humør,
om saa Verden vakler;
jeg er bare bleven en Smule ør
af de nye Mirakler.

Det gjør mig ondt for de Skove af Siv,
som dernede suse,
det gjør mig ondt for det Fugleliv,
som Buskene huse,

for de grønne Skrænter, de prægtige Træer
og de stille Bænke
og de gammeldags Folk, som hvilede der
og holdt af at tænke;

for de jublende Smaa, som deroppe sprang
i Paradisspillet,
for de fattige Stakler, hvis Frihedstrang
blev deroppe stillet,
for den Syge, som med den blege Kind
søgte bort fra Vrimlen
for at aande en Smule Livsluft ind
lidt nærmere Himlen!

— Jeg har nydt deroppe som lille Pog
mine bedste Glæder;
jeg kjender ved Stadsgraven hver en Krog,
de skjulteste Steder.
Der fik jeg alt Syn for en stor Horisont,
den Gang jeg var lille,
da jeg troede endnu, at Solen gik rundt
og Jorden stod stille.

— Det er mig som en vemodig Drøm,
naar jeg seer tilbage
fra den vilde, brusende Nutids-Strøm
paa de gamle Dage!
Som Digter staar jeg i Æresgjæld
til de gamle Minder:
dem maa jeg sige et rørt Farvel,
før de forsvinder!

Til en Ven og en Veninde.

I.

(Med et Exemplar af „Fulvia“.)

Modtag, min unge, varme Ven,
som aaben, kjæk og fordomsfri
forstaar at give helt Dig hen,
ej blot i Poesi —
modtag min Tak, fordi Du stod
mig og min Musa trofast bi!
og dobbelt Tak, fordi Du lod,
som der var Intet i!

Det Barn, jeg nu skal skilles fra,
det har Du over Daaben holdt:

— mit Hjertes Barn — min „Fulvia“,
hvoraf jeg halvt var stolt.
— En Fader er jo tidt lidt svag,
og mig det gaar, som Fler det gik:
jeg hænger ved mit Selvbedrag
til sidste Øjeblik.

Hvis var den Haand, som let og fin
og nænsom, næsten kvindeøm,
har glattet ud paa hendes Lin
den allermindste Søm?
Hvis var den Aand, som ægged min,
naar træt jeg kasted Pennen hen?
hvis Aand og Haand? — om ikke din,
min ridderlige Ven!

Ja, der var Meget, Meget i —
thi det var ikke Hjælpen blot,
men først og sidst din Sympathi,
som gjorde mig saa godt!
Og halvvejs bliver Æren din,
hvis jeg beviser end i Sang,

at jeg er meer end en Ruin
af hvad jeg var en Gang!

II.

(Med en antik Statuette.)

Da Fulvia, min Frue,
var kommen til Forstand
og gik ej meer i Buxer
og spillede sin Mand,
men helt var bleven Kvinde
og havde staaet Brud,
og følt: „det var at vinde!“
— da saae hun saadan ud —

som denne Statuette,
der ved det første Blik
fast synes for naturtro
til at være antik,
men, naar man ret betragter
dens Form og Draperi,
forraader Oldtidskunstens
fuldendte Harmoni, —

— som denne skjønne Kvinde
med Fingren paa sin Mund,
der staar, som om hun lever
endnu i denne Stund,
saa tugtigt svøbt i Sløret,
saa klog og tankefuld,
skjøndt vel et Par Aartusind
har dækket hendes Muld.

— Hvem hun har været, Frue?
om født i et Palads?
om mejslet ud i Marmor
maaske af „Lysias“?
maaske en Kejserinde?
— ja, det er Alt: „maaske“.
Et seer man: Hun var Kvinde
og klog og smuk som De!

Man føler, at hun gjemmer
en rig Erfarings Sum.
Det er, som vil hun tale,
men er dog evig stum.
— Ja, saadan har jeg tænkt mig

min Fulvia tilsidst,
da hun kom ned paa Jorden
og blev sin Sejr bevidst.

Ja, saadan just, min Frue,
som naar jeg stod som Gjæst
i Deres Dagligstue
og fandt Dem allerbedst,
saa god og klog og yndig,
at trods mit hvide Haar
jeg glemte, jeg var myndig
og meer end tyve Aar!

Et Vinterbillede.

(Text til et Træsnit, tegnet af H. Friis.)

Jeg synes, som før jeg det Gærde har seet
og kunde det Hele tegne;
som det gaar en Maler, det gaar en Poet:
han har Øjnene allevegne.

Selv har jeg støvet som Maler omkring
og siddet ved Bondens Laage
og taget Skitser af alle Slags Ting
i de mærkværdigste Kroge.

Jeg har øvet paa Foraaret mit Talent,
og i Sne efter Studier vadet;
Tidslen er min gamle Bekjendt
og Burren og Skræppebladet.

Ved ensomme Skovmoser sorte, som Blæk,
har jeg krøbet blandt Stammerne brune
og fanget i Farten tusinde Træk
af Naturens vildeste Lune.

— Hvad behøver en Maler meer til Motiv,
naar han veed at gribe Ideen,
end en vejrslagen Pil, nogle visne Siv,
et Spil af Lys over Sneen!

For ham er der intet Stort eller Smaat
i Naturens vældige Tempel;
og Digteren, han forstaar det saa godt —
denne øde Egn til Exempel!

— Denne snedækte Mark, denne Himmel
graa,
dette Gærde af Kampestene
og disse fattige Fugle paa
en Busk med bladløse Grene;

disse Tidsler, der bøje sig tunge af Sne
og nikke sørgmodigt i Blæsten —

det er Alt, hvad Kunstneren lader os see,
— vi selv maa os slutte til Resten.

Er det Stære maaske, som sidde der
og vente paa Foraarets Komme?
Blev de narret maaske af lidt Solskinsvejr?
Har de troet, at Vintren var omme?

Jo vist! Det truer med Hagl og Storm,
der er fygende Snefald i Vente;
og ej nogen Myg og ej nogen Orm
i hele Naturen at hente.

Hakke med Næbet den frosne Klump,
det nytter dem ikke en Smule;
Frøen har gjemt sig dybt i sin Sump
og Muldvarpen i sin Hule.

Spurvene, de har gyldne Kaar,
de bo ved Menneskets Huse;
i Stakkene gjemt, naar Vintren er haard,
de lade Stormene suse.

Krager og Ravne og alt det Kram,
der lever som sjofle Tyve,
for mig maa de gjerne faa Last og Skam,
dem lader jeg trøstig flyve!

Men jeg har ondt af Stærenes Tro,
de stakkels Fuglepoeter!
Det kommer der ud af at glemme sin Kro
og agere Foraarsprofeter!

— Har Kunstneren selv ej tænkt paa Sligt,
saa er det mig lige meget;
jeg gjør kun som Digter min simple Pligt:
jeg leverer kun Fingerpeget!

Scenen er vild og sørgelig tom;
men hvis den var mere broget,
da syntes jeg neppe saa godt derom,
— jeg savner slet ikke Noget!

Jeg lider just dette simple Sujet,
dette sære Valg af Motivet.
Der er Alvor deri. Det er ikke koket.
— Jeg tager det, som det er givet!

Det viser Naturen i Negligee,
indsvøbt kun i Sneens Lagen,
som et Barn, der ej har den mindste Idee,
om dets Nøgenhed strider mod Smagen.

Jaged det efter Mængdens Gunst,
saa var jo det Hele forfejlet!
Den sande Natur, den ægte Kunst
pynter sig aldrig for Spejlet!

See derfor synes saa godt jeg om
denne lille, fattige Scene,
der seer ud, som den blæser ad Verdens
Dom
og føler sig ganske ene.

Og mens jeg i Tanken rammer en Pæl
gjennem Dagens braskende Løgne,
det er mig her, som en trofast Sjæl
mig betragter med ærlige Øjne!

Paa det Jevne.

Paa det Jevne! Paa det Jevne!
— ikke i det Himmelblaa! —
Dér har Livet sat dig Stævne,
dér skal du din Prøve staa!
Alt hvad Herligt du kan nævne,
Alt hvad Højt din Sjæl kan naae,
skal hernede paa det Jevne
fast sin Rod i Livet slaa.

Komme ned, see det er Tingen!
dale glad som Fugl fra Sky,
naar med Sang den sænker Vingen;
— ikke falde tung som Bly!

Komme ned og slutte Ringen;
være glad i Kvæld og Gry,
elske Verden, hade Ingen,
føle sig som født paany!

I det Høje! I det Høje!
Lyder det dig mere smukt?
Funkler sværmerisk dit Øje?
Finder Verden stolt din Flugt?
Vil du ej dit Hoved bøje
under Livets strenge Tugt?
Vil du ikke Marken pløje,
før du høster Markens Frugt?

Ak, den Kunst er tung at lære,
dyrkes kun af saare Faa,
den uendelige svære,
den: paa Jorden fast at staa;
den: sin Himmel med at bære
overalt i Hjertets Vraa;
den: sin Skaber glad at ære
i det Store, i det Smaa!

Paa det Jevne skal du bygge,
paa det Jevne skal du bo!
Ej som Krøbling, ej paa Krykke,
ej med Dyrets dorske Ro!
Med dit Savn og med din Lykke,
med dit Haab og med din Tro
skal du paa det Jevne bygge
op til Stjernerne en Bro!

Paa det Jevne! Paa det Jevne!
Altid i min Sjæl det klang,
naar med Fantasiens Evne
kjækt jeg mig fra Jorden svang.
Alt det Andet vil sig hævne,
er kun Splid og Undergang!
— Paa det Jevne! Paa det Jevne!
Det er Livets Sejersang!

Til Fru .....

Til Dem, som tidt har skjændt,
fordi jeg tav stille,
til Dem, som mest af Alle
har fristet mig til Sang,
jeg kommer her, min Frue,
— maaske noget silde —
og bringer Dem min Hyldest
som Digter første Gang.

Jeg siger det saa dæmpet —
jeg bruger Sordinen,
De hører vist paa Rhythmen,
at det koster mig Tvang;

jeg tøjler mig til Pasgang
i Alexandrinen —
jeg fløj, hvor nu jeg kryber,
hvis jeg fulgte min Trang.

Thi det er ikke blot
som min Ungdomssangs Veninde,
De staar for mig som den,
der hævede mit Mod;
i Dem, jeg hylder, Frue,
den sjeldneste Kvinde,
saa aandsfrisk og begavet
som fordringsløs og god.

Og endnu noget Meer!
thi hvad højest jeg skatter,
det fandt jeg hos Dem:
den Sjælens Harmoni,
der røber sig i Alt,
i Alvor som i Latter,
saa klar, at Jord og Himmel
afspejler sig deri!

Elskværdig som Kamma
og aandfuld som hende,
fortjener De en Hyldest
saa udsøgt og fiin,
som den de store Aander
har viet hendes Minde!
— Men den var ikke renere
og varmere end min!

Ja, smil De kun, Frue,
og puk paa Deres Alder!
De er jo Bedstemoder —
jeg veed det saa godt:
Men skjønt er Efteraaret,
naar Bladene falder,
og De har evig Ungdom,
skjøndt Haaret er graat!

— Som ung, i Toner glade
besang jeg Efteraaret;
midt i Naturens Falmen
jeg jublede af Lyst;

naar Skovens visne Blade
neddryssed mig om Haaret,
da følte jeg først ret:
der var Foraar i mit Bryst.

Og Meget har jeg prøvet,
og ensom har jeg levet,
og lidet har jeg søgt
at gjælde for Poet.
Hvad De og Verden veed
af de Digte, jeg har skrevet,
er: at jeg har paa Livet
med friske Øjne seet!

I sytten Aar jeg gik
blandt Fanger i et Fængsel;
det var en Styrkeprøve —
det var en Hestekur!
Men derfor just forstod jeg
den Fangnes Frihedslængsel.
Isbadet har kun hærdet
min lyriske Natur!

Men er jeg end blevet
præsenteret for Slangen,
og har jeg end spist
af Kundskabens Frugt
og kjender meer end Mangen
til Livet paa Vrangen,
jeg synes dog endnu,
jeg har Vinger til Flugt.

Og aldrig har jeg svigtet
Devisen paa min Fane
og kvalt i mit Indre
min Ungdomspoesi;
den tindrer endnu
ved Enden af min Bane,
som Aftenstjernen tindrer,
naar Dagen er forbi!

Der er noget Hedensk,
jeg veed det, ved min Glæde;
men er jeg en Hedning,
da er det en from.

For Glimtet jeg har seet af
Guds Herlighed hernede,
jeg bøjer mig i Støvet,
men ej for Verdens Dom!

— Og nu, i denne Tid,
som gynger under Foden,
nu vover jeg som Fulvias
Digter mig frem,
jeg, der er bleven gammel
og synger stik mod Moden;
kun Faa vil forstaa mig,
— men De er en af dem!

See, derfor kommer først
til Dem jeg, min Frue,
jeg, der, skjøndt tidlig vant
til Savn og Selvkritik,
mig stiller nu letsindig
for Mængden til Skue
med Hjertet paa Læben,
med min svulmende Lyrik!

Den brogede Verden.

Jeg elsker den brogede Verden,
trods al dens Nød og Strid;
for mig er Jorden skjøn endnu
som i Patriarkernes Tid.

De snakke, som om den er gammel,
af Synd og Sorger mæt.
O nej, den flyver endnu i Dans
om Solen ung og let!

Skyggen og Lyset er godt fordelt,
men Menneskets Syn er kort;
vi glemmer at tage Lyset med,
hvor Skyggen synes for sort.

Tror du maaske, jeg aldrig har følt
ved egen og Andres Kval,
fordi jeg ikke vil kalde, som du,
Guds Verden en Jammerdal?

Og dog har jeg prøvet dens Kamp og Vee
og vundet et ydmygt Sind.
Jeg har ikke leflet Livet bort,
for min egen Syndighed blind!

Jeg har grædt som Andre af Smerte,
fordi min Boble brast.
Men Boblen er ikke Verden;
læg Verden det ej til Last!

En vil hid og en Anden did,
hver priser sin egen Vej.
Men Verden kan ikke sig dreje
om hvert lille Menneske-Jeg!

Var Livet en Dans paa Roser,
mon Alt da var bedre end nu?
Hvis ej der var Noget at kæmpe for,
hvad var da vel jeg og du?

Kamp maa der til, skal Livet gro,
ej Kamp blot for dagligt Brød,
men Kamp for Frihed i Liv og Tro —
thi evig Stilstand er Død!

Og derfor elsker jeg Verden
trods al dens Nød og Strid;
for mig er Jorden skjøn endnu
som i Skabelsens Ungdomstid!
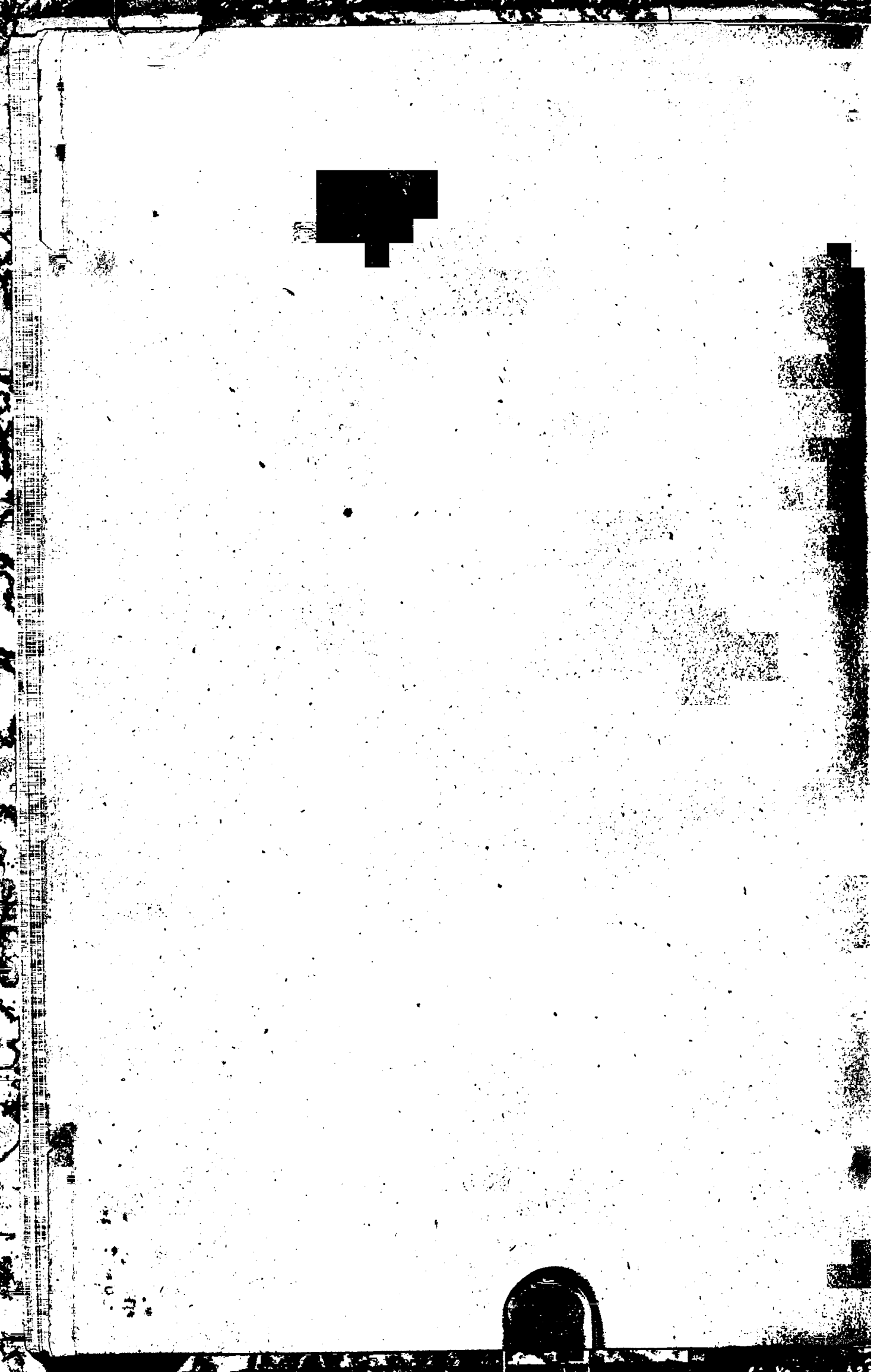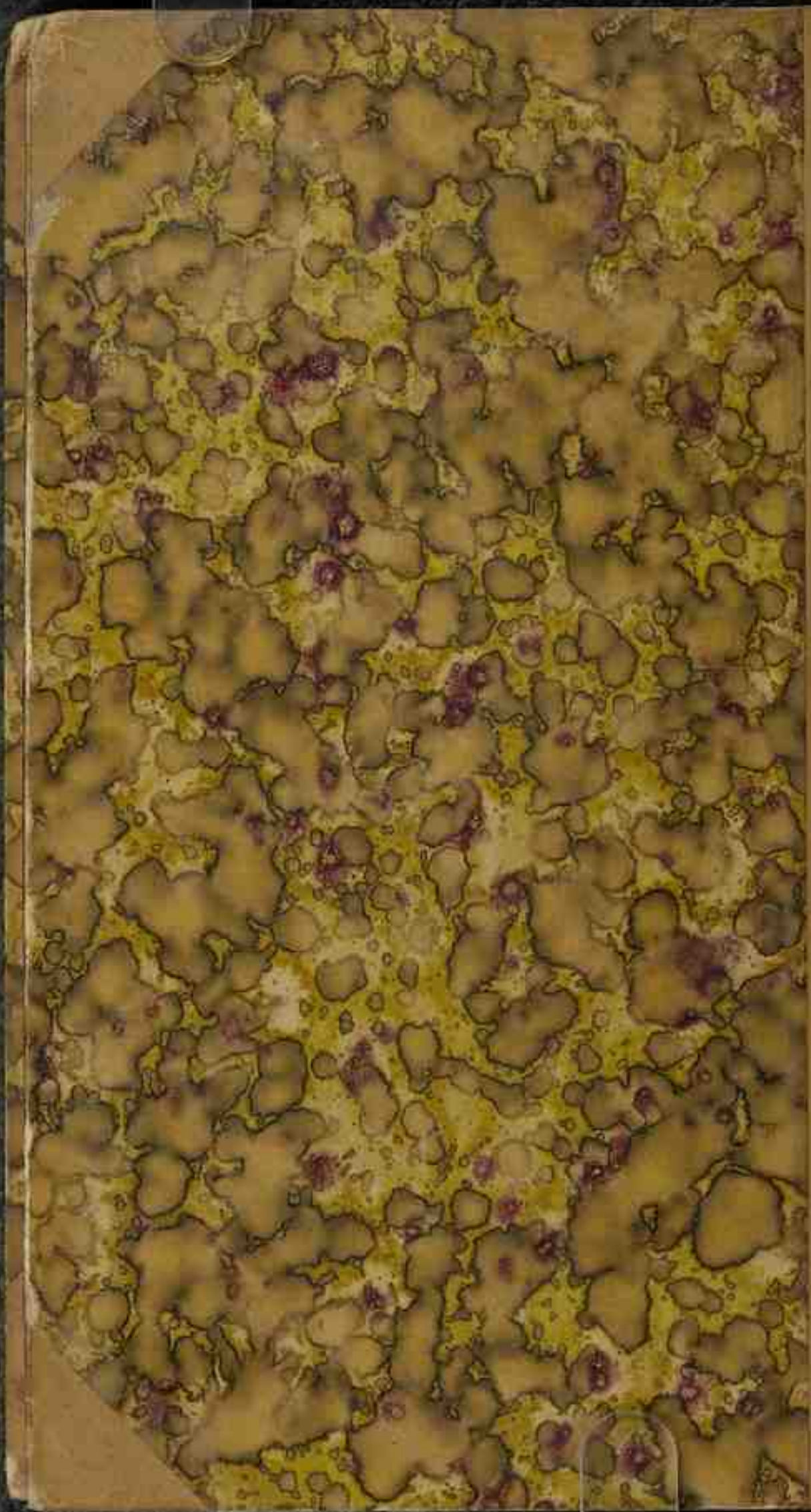
Forbandelsen, som fra Gud Herren lød,
da Edens Have blev lukt:
„I dit Ansigts Sved skal du æde dit Brød!“
kan bære Velsignelsens Frugt!